

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

na rok szkolny 2024/2025

W

***Liceum Ogólnokształcącym
w Psarach***

Podstawa prawna

1. *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854).*
2. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.)*
3. *Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189)*
4. *Rozporządzenie MEN z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280)*
5. *Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526)*
6. *Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487)*
7. *Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783)*
8. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449)*
9. *Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025.*
10. *Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 i 854).*
11. *Statut Szkoły Liceum Ogólnokształcącego w Psarach.*

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Liceum Ogólnokształcącym w Psarach opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły, wewnątrzszkolnym systemem oceniania, szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2023/2024,
- zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych,
- ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli, uczniów i rodziców,
- rozmów i wywiadów środowiskowych przeprowadzonych wśród rodziców i pracowników szkoły.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie uczniów w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym oraz ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji oraz patriotyzmu lokalnego.

Realizacja szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmuje:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Sylwetka absolwenta

W Liceum Ogólnokształcącym w Psarach priorytetem jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

Absolwent naszej szkoły posiada następujące cechy:

- szeroką ogólną wiedzę umożliwiającą kontynuowanie nauki,
- umiejętność odnalezienia się na rynku pracy,
- jest tolerancyjny i szanuje poglądy innych ludzi,
- wykazuje postawę patriotyczną,
- postępuje zgodnie z przyjętymi przez społeczeństwo normami,
- aktywnie uczestniczy w życiu społecznym,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- jest asertywny i zdolny do podejmowania decyzji,
- jest odpowiedzialny za własne zdrowie i postępowanie,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna historię i kulturę własnego narodu, regionu oraz tradycje szkoły,
- sprawnie i świadomie korzysta z nowoczesnych technik informacyjnych,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- jest ambitny, kreatywny i samodzielny,
- czuje się odpowiedzialny za środowisko i przyrodę,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- dba o dobre imię szkoły,
- potrafi uszanować pracę swoją i innych ludzi,
- ma potrzebę uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym Polski i Europy,
- w kontaktach międzyludzkich wykazuje wysoką kulturę osobistą.

Misja szkoły

Misją szkoły jest wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej, duchowej i aksjologicznej. Liceum Ogólnokształcące w Psarach kształci i wychowuje w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym. Misją Liceum jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości w kontaktach międzyludzkich. Zwraca uwagę na przekaz dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych oraz budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Zadaniem szkoły jest zapewnienie opieki i bezpieczeństwa podczas zajęć edukacyjnych oraz organizowanych imprez szkolnych i środowiskowych. Szkoła dba o promocję zdrowego stylu życia oraz przygotowuje do podjęcia odpowiedzialnej decyzji edukacyjno-zawodowej. Misją szkoły jest również wspomaganie rodziców w dziele wychowania młodzieży oraz budowanie postawy prozdrowotnej.

Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w określonych sferach:

1. sfera fizyczna – ukierunkowana na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
2. sfera psychiczna – ukierunkowana na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, radzenia sobie ze stresem,
3. sfera społeczna – ukierunkowana na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, rozumieniu i stosowaniu norm społecznych w kontaktach międzyludzkich, dokonywaniu właściwych wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
4. sfera aksjologiczna – ukierunkowana na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, wpajanie wartości moralnych pozwalających dokonywać wyborów z zachowaniem sprawiedliwości, tolerancji, solidarności, demokracji i wolności, szacunku dla siebie i innych oraz poszanowania życia ludzkiego,
5. sfera duchowa – ukierunkowana na ukazywanie chrześcijańskiej wizji człowieka i świata z poszanowaniem odrębności wyznaniowej w duchu ekumenizmu i tolerancji.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia,
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3. współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
4. wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
5. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
6. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, ich rodzicami lub opiekunami oraz w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
7. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców ze szczególnym uwzględnieniem pracy z uczniami wymagającymi wsparcia,
8. kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym,
9. przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i globalnej,
10. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
3. kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
4. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
5. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
6. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz sytuacji trudnych,
3. przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
4. informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Działalność profilaktyczna obejmuje:

1. wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
2. wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
3. wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia. Działania te obejmują w szczególności:
4. realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
5. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
6. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
7. doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
8. włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy szczególnie u uczniów ze specjalnymi potrzebami oraz powracających z zagranicy,
- integracja zespołów klasowych, budowanie więzi w klasie na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym,
- działania mające na celu dalsze wspomaganie uczniów z Ukrainy we włączanie ich w społeczność szkolną, integrację z polskimi uczniami,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej, kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych,
- edukowanie uczniów z zakresu bezpieczeństwa i proobrony,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,
- podnoszenie świadomości bezpieczeństwa w Internecie,
- wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej,
- upowszechnianie czytelnictwa i rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- zachęcanie oraz wspieranie uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej,
- prowadzenie zajęć teoretycznych i praktycznych z pierwszej pomocy,
- podejmowanie i kontynuowanie działań o charakterze wolontariackim,
- przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym,
- propagowanie tolerancji,
- podejmowanie działań mających na celu pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem, sytuacjami trudnymi, problemami szkolnymi, rodzinnymi i między rówieśnikami,
- upowszechnianie wiedzy na temat negatywnego wpływu uzależnienia od świata wirtualnego na zdrowie psychiczne i fizyczne człowieka,
- działania mające na celu wzmacnianie samooceny uczniów i poczucia własnej wartości, jak również rozwijanie empatii i wrażliwości na potrzeby innych,
- ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego uczniów, wspomaganie ich przez psychologa, pedagoga i pedagoga specjalnego,
- kształtowanie postaw uczniowskich w celu osiągnięcia ludzkiej dojrzałości, nakierowywanie uczniów na prawdę, dobro i piękno,
- wspieranie młodzieży w podejmowaniu odpowiedzialnych decyzji,
- wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych młodzieży, realizację programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć do życia w rodzinie,
- wspomaganie rodziców w ich wychowawczej roli i w zakresie przygotowania młodzieży do funkcjonowania w swoich przyszłych rodzinach,
- wspomaganie uczniów w wyborze zawodu, dostarczanie informacji na temat perspektyw rynku pracy w Polsce i na świecie,
- edukacja uczniów na temat szacunku i sterylizacji zwierząt domowych,
- rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej,

- pogłębianie umiejętności matematycznych w myśleniu analitycznym poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych.

Planując działania o charakterze profilaktycznym, niezbędnym stało się określenie czynników chroniących i czynników ryzyka wśród uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Psarach. W Rozporządzeniu MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii czytamy, że przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka. Przez czynniki ryzyka natomiast, należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego. Czynniki chroniące więc, to wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki, a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych. W obrębie rodziny jest to wsparcie rodziców, zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców, dobre porozumiewanie się z dzieckiem, monitorowanie czasu wolnego dziecka, wspólne z dzieckiem spędzanie wolnego czasu, zaangażowanie rodziców w szkolne sprawy dziecka. W obrębie grupy rówieśniczej będą to pozytywne relacje z rówieśnikami akceptującymi normy społeczne, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołecznymi. Wśród czynników związanych ze środowiskiem szkoły będzie to: dobry klimat szkoły, wsparcie nauczycieli, doświadczanie pozytywnych wzmocnień, poczucie więzi ze szkołą, określone zasady życia szkolnego i ustalone granice (Hawkins 1992; Kazdin 1996; Kay 1996).

Celem działań profilaktycznych jest eliminacja lub redukcja czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Określając czynniki chroniące i czynniki ryzyka u uczniów Liceum w Psarach, posługiwaliśmy się takimi metodami i narzędziami badawczymi jak wywiad, ankieta, obserwacja, analiza dokumentów (opinie i orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, inna dokumentacja). Analizując wyniki badań możemy stwierdzić, że u większości uczniów czynniki chroniące odgrywają znaczącą rolę, niwelując w ten sposób czynniki ryzyka. Uczniowie mają wsparcie rodziców, którzy aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, wykazują zainteresowanie postępami w nauce i zachowaniem swoich dzieci, wspierają, akceptują i doceniają. Rodzice przyjmują w sposób otwarty informacje zwrotne przekazywane przez nauczycieli i starają się wdrażać je w życie. Rodzice znają zainteresowania swoich dzieci i ich ograniczenia, oczekują wsparcia i szeroko rozumianej współpracy z wychowawcą. Kierują się w procesie wychowania takimi wartościami jak odpowiedzialność, konsekwencja, miłość i zrozumienie. Oczekują również wsparcia w postaci zajęć porównawczydydaktycznych z przedmiotów, z którymi ich dzieci mają trudności. Uczniowie są zintegrowani, znają swoje mocne i słabe strony, potrafią współpracować na wielu poziomach, rozumieją się i wspierają. Wychowawcy stosują indywidualne podejście do uczniów, znając każdego z nich, jego sytuację osobistą i rodzinną, co znacznie ułatwia szybką interwencję w sytuacjach trudnych czy problemowych. Szkoła jako ogół społeczności tworzy pozytywny klimat, wzmacnia poczucie przynależności i wspólnoty przy jednoczesnym poszanowaniu zasad i norm w niej panujących. Wiele uroczystości państwowych i szkolnych odbywa przy uczestnictwie całej społeczności szkolnej, co wzmacnia poczucie więzi. Młodzież w wieku 14 – 19 lat to młodzież w okresie adolescencji, która dopiero kształtuje swój wewnętrzny system wartości, indywidualne cechy osobowościowe dopiero nabierają właściwego kształtu, ale badając młodzież uczącą się w naszej szkole można stwierdzić, iż przy odpowiednim wsparciu rodziców i środowiska szkolnego są oni w stanie radzić sobie ze swoimi emocjami, poznając i nazywając je oraz podejmować dojrzałe decyzje. Wzajemna korelacja czynników

chroniących i czynników ryzyka prowadzi nas do określenia kierunku działań profilaktycznych na rok 2024/2025. W przypadku Liceum Ogólnokształcącego w Psarach działania profilaktyczne będą ukierunkowane na wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji (środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych). Są to w myśl Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach założenia profilaktyki uniwersalnej.

Warto jednak przyjąć również procedury, które pozwolą nam podjąć działania profilaktyczne skierowane na wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych (profilaktyka selektywna). Działania o takim charakterze będą opracowane na wypadek potrzeby ich zastosowania wśród uczniów naszej szkoły, którzy znaleźli się w sytuacji trudnej. Bazując na wcześniejszych doświadczeniach i raportach z ewaluacji programu profilaktycznego uważamy, iż nie jest konieczne podejmowanie działań w zakresie profilaktyki wskazującej ukierunkowanej na wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2 rozporządzenia lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Wnioski ankiety programu wychowawczo-profilaktycznego:

W nowym roku szkolnym należy zachęcać uczniów do uczestnictwa w zajęciach wychowania do życia w rodzinie w celu podniesienia świadomości prorodzinnej. Biorąc pod uwagę fakt, iż uczniowie czują się w szkole i w klasie dobrze, wskazane jest zwrócenie uwagi na ich samopoczucie, nastrój, radzenie sobie z sytuacjami trudnymi. Wzmacniać należy ich samoocenę, pokazywać sposoby radzenia sobie z sytuacjami trudnymi oraz informować ich, gdzie mogą szukać pomocy i wsparcia. Istotne jest wzmacnianie więzi uczniów w klasie oraz integrowanie ich ze sobą na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych. Przypominać należy uczniom o zorganizowanej w szkole pomocy dla nich, której celem jest wyrównanie braków w opanowanym materiale nauczania. Tłumaczyć należy uczniom, że wykorzystując właściwie czas na naukę i odpoczynek zdołają pokonać trudności. Zachęcić ich należy do podjęcia wysiłku, systematycznej nauki, która przyniesie im satysfakcję.

Wnioski ankiety - czynniki ryzyka i czynniki chroniące

Istotne jest zachęcanie uczniów do korzystania z pomocy nauczycieli, wychowawców, psychologa szkolnego, pedagoga szkolnego i specjalnego. Ważne jest przypominanie młodzieży instytucji wspierających w trudnych sytuacjach życiowych, umieszczenie na gazetkach w klasach informacji o pomocy oraz przekazywanie także informacji rodzicom. Na bieżąco monitorować sytuację uczniów, ich samopoczucie oraz pojawienie się ewentualnych problemów.

Realizować należy treści dotyczące zdrowia psychicznego i fizycznego, na spotkaniach informować rodziców o podejmowanych działaniach. Omawiać z uczniami tematykę dotyczącą profilaktyki uzależnień, ze szczególnym zwróceniem uwagi na wzmacnianie zachowań asertywnych. Zorganizować warsztaty dla uczniów, nauczycieli, rodziców ze specjalistą ds. uzależnień na temat palenia e-papierosów, spożywanie alkoholu oraz promocji zdrowia. Na lekcjach wychowawczych należy integrować zespoły klasowe, zwracać uwagę na kulturę zachowania, używane słownictwo oraz empatię.

Struktura oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów, organizują i dokumentują pomoc psychologiczno – pedagogiczną,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,

- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, psychologiem, pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach i przygotowuje wzory dokumentacji dla wychowawców,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

6. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwała - w porozumieniu z radą pedagogiczną - program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

7. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

8. Psycholog szkolny:

- diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych,
- udzielanie uczniom, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień mających na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- wspieranie nauczycieli w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji i zainteresowań.

9. Pedagog specjalny:

- dokonywanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania uczniów objętych kształceniem specjalnym,
- określanie niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia,
- udzielanie uczniom, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

1. obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
2. analizę dokumentacji,
3. przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
4. rozmowy z rodzicami,
5. wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
6. analizę przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół wychowawców szkoły i pedagoga szkolnego. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna.

**PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH
NA ROK 2024/2025**

DZIAŁANIA	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Działania w sferze rozwoju fizycznego – ukierunkowane na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;			
1. Troska o bezpieczeństwo i zdrowie.	1.1. Zachęcanie i wspieranie uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.	- organizacja wycieczek w góry, na kajaki - wyjazdy na zawody sportowe, turnieje - “Integracyjna noc w szkole”	- nauczyciele wychowania fizycznego - wychowawcy - nauczyciele posiadający uprawnienia
	1.2. Promocja zdrowego stylu życia. Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych. Realizacja działań promujących zdrowy styl życia i aktywnych form wypoczynku pod hasłem: „W zdrowym ciele zdrowy duch”.	- zajęcia SKS, - kształtowanie nawyków prawidłowego odżywiania i aktywnego stylu życia, - poruszanie tematu skutków zdrowotnych anoreksji, - organizacja akcji: “Zdrowe II śniadanie”, - cykl spotkań ze specjalistami z zakresu zdrowia np. kosmetologiem, dietetykiem, - zorganizowanie dla uczniów warsztatów na temat obniżonego nastroju oraz istoty konieczności dbania o swoje zdrowie psychiczne. - gazetka tematyczna, - pogadanka, filmy edukacyjne, - udział w turniejach i zawodach sportowych, - konkursy i akcja promująca zdrowie.	- nauczyciele wychowania fizycznego - wychowawcy - higienistka - nauczyciel biologii - zaproszeni goście - pedagog szkolny - pedagog specjalny -
	1.3. Nauka udzielania pierwszej pomocy	- zajęcia udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej na zajęciach z wychowawcą oraz na zajęciach edb, - szkolenia dla nauczycieli z zakresu udzielania pierwszej pomocy	- nauczyciel EDB lider WDN

2. Kształtowanie postaw i norm społecznych, w tym postaw negujących przemoc i agresję.	2.1. Kształcenie właściwych postaw, norm społecznych i umiejętności rozwiązywania konfliktów.	- pogadanki związane z negacją przypadków poniżania innych i reagowanie, - radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych, - lekcje wychowawcze, zajęcia warsztatowe poruszające temat szacunku, koleżeństwa i tolerancji, - zajęcia integrujące, uczące życzliwości i akceptacji, empatii i wrażliwości na potrzeby innych, - tworzenie pozytywnych relacji z innymi ludźmi i podnoszenie kultury osobistej, - nawiązanie w czasie lekcji wychowania fizycznego oraz przed zawodami sportowymi do zdrowych zasad kibicowania, świata sportu bez dopingu, grze z przeciwnikiem w myśl zasady fair play,	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - psycholog - pedagog specjalny - nauczyciele wychowania fizycznego - dyrektor
	2.2 Konwencje Praw Dziecka	- otoczenie opieką uczniów z rodzin, w których uruchomiona została procedura <i>Niebieskiej Karty</i>.	

DZIAŁANIA	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Działania w sferze rozwoju psychicznego – ukierunkowane na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;			
1. Rozpoznawanie potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli.	1.1.Diagnoza potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki.	- ustalenie tematyki szkoleń rady pedagogicznej z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia - ustalenie tematów pogadarek, warsztatów dla rodziców, - ankieta dla uczniów oraz rodziców na temat czynników ryzyka i czynników chroniących. - opracowanie broszur dla rodziców i uczniów dotyczących instytucji wspierających w trudnych sytuacjach życiowych	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - psycholog - pedagog specjalny - poszczególni nauczyciele - dyrektor - zaproszeni goście, specjaliści

2. Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym.	2.1. Eliminacja lub redukcja zachowań ryzykownych takich jak: nieuzasadniona absencja szkolna, palenie tytoniu, spożywanie alkoholu, stosowanie środków odurzających i psychotropowych, cyberzagrożenia w Internecie.	- obserwacje zachowań uczniów na terenie szkoły (zajęcia edukacyjne, przerwy, uroczystości szkolne, zajęcia pozalekcyjne), - obserwacje zachowań uczniów poza szkołą (uroczystości środowiskowe, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, zawody sportowe), - informowanie o formach wsparcia (ulotki, gazetka ścienna), - przygotowanie gazetek ściennych dotyczących profilaktyki uzależnień oraz promujących zdrowy styl życia, - prelekcja specjalisty na temat zagrożeń związanych z zagrożeniami płynącymi z korzystania z Internetu, - pedagogizacja uczniów i rodziców na temat: "Odpowiedzialność karna nieletnich oraz pełnoletnich uczniów liceum" - prelekcja funkcjonariusza Policji.	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - psycholog, - pedagog specjalny - poszczególni nauczyciele - dyrektor - zaproszeni goście, specjaliści
	2.2 Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.	- podstawowe zasady higieny pracy umysłowej ze szczególnym uwzględnieniem korzystania z urządzeń TI, - reklamy w sieci - mechanizm manipulacji konsumentem - pogadanki na godzinach z wychowawcą i lekcjach informatyki, - organizacja zajęć uświadamiających młodzieży szkodliwy wpływ zbyt długiego przebywania w świecie wirtualnym na zdrowie psychiczne i fizyczne człowieka, - wyważone stosowanie w procesie kształcenia narzędzi, zasobów i technologii cyfrowych,	- nauczyciel informatyki - pedagog szkolny - psycholog - wychowawcy klas
3. Postrzeganie siebie i porozumiewanie z rówieśnikami.	3.1. Rozwijanie umiejętności komunikowania się w grupie.	- stosowanie zwrotów grzecznościowych, - przestrzeganie zasad savoir vivre - lekcje wychowawcze dotyczące asertywności	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - psycholog - pedagog specjalny - poszczególni nauczyciele - dyrektor - zaproszeni goście, specjaliści

3.2. Zwracanie uwagi na kulturę osobistą i kulturę języka.	- przestrzeganie zasad savoir vivre - wizerunek ucznia w szkole i podczas uroczystości,	- poszczególni nauczyciele
3.3. Uświadomienie, czym w życiu jest miłość, przyjaźń, szacunek, tolerancja i empatia.	- działanie opiekuńczo – wychowawcze, zajęcia adaptacyjne i integracyjne. - praca w grupach, zajęcia z wychowawcą, - wspólne rozwiązywanie konfliktów, - pogadanki na zajęciach z wychowawcą dotyczące empatii oraz wrażliwości na potrzeby innych, - wzmocnienie relacji koleżeńskich.	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - pedagog specjalny
3.4 Rozwijanie Poczucia Własnej Wartości.	- wspólne rozwiązywanie konfliktów, - tematyka zajęć z wychowawcą, na temat obniżonego nastroju samopoczucia oraz przygnębienia, - diagnozowanie przez psychologa funkcjonowania uczniów w zespole klasowym oraz obserwacja zachowania i samopoczucia uczniów na lekcjach oraz przerwach, - zajęcia integracyjne przeprowadzone przez psychologa szkolnego,	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - pedagog specjalny - psycholog
3.5. Kompensowanie deficytów i braków rozwojowych.	- praca z uczniem w ramach zajęć rewalidacyjnych i zajęć ze specjalistami szkolnymi, - funkcjonowanie zespołów do spraw udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej przez pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedę, rehabilitanta i wychowawców klas.	- pedagog szkolny - psycholog - pedagog specjalny - logopeda
3.6. Integracja z ludźmi o specjalnych potrzebach.	- współpraca z Ośrodkiem Rehabilitacyjnym pw. Św. Rafała Archaniola w Rusinowicach, - współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Lublińcu, - Dzień Zdrowia Psychicznego - warsztaty oraz prelekcje dotyczących zachowań służących zdrowiu.	- ksiądz katecheta - Samorząd Uczniowski - nauczyciele - psycholog - higienistka

3.8. Podnoszenie jakości wsparcia dla uczniów poprzez współpracę wewnątrz- i międzyszkolną, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach.	- konkurs biologiczny w szkole, - konkurs historyczny w szkole, - Festiwal Nauki, - konkursy i turnieje sportowe w innych szkołach.	- nauczyciel biologii - nauczyciel historii - wychowawcy klas - pozostali nauczyciele
3.9. Poszerzanie indywidualnych zainteresowań uczniów pod kątem rozwoju ich osobowości i dalszego kierunku kształcenia.	- stosowanie technologii informacyjnej w nauczaniu przedmiotów, - udostępnianie ofert edukacji nadesłanych ze szkół wyższych, - wycieczki szkolne, wyjazdy do kina i teatru oraz na wystawy artystyczne, - konkursy tematyczne i przedmiotowe, - kształtowanie odpowiedzialnej postawy uczniów wobec nauki, - przygotowania do matury, - rozwijanie umiejętności akceptacji siebie, - kompensowanie deficytów i braków rozwojowych – zajęcia dodatkowe, fakultety z przedmiotów maturalnych, - rozszerzanie zainteresowań.	- wychowawcy klas - poszczególni nauczyciele
3.10. Rozpoznawanie zainteresowań uczniów. Propagowanie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań.	- zagospodarowanie czasu wolnego, - stwarzanie warunków sprzyjających rozwijaniu samodzielności, aktywności badawczej i działalności twórczej uczniów oraz wykorzystanie różnorodnych źródeł informacji, - prowadzenie działań szkoły w kierunku rozwoju u uczniów praworządności i samorządności – Dzień Samorządu, - rozwijanie kompetencji czytelniczych, - wycieczki szkolne, - wyjazdy do kina, teatru, na wystawy artystyczne, - działalność wolontariacka.	- wychowawcy klas, - poszczególni nauczyciele, - pedagog szkolny - psycholog - ksiądz katecheta

DZIAŁANIA	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Działania w sferze rozwoju społecznego – ukierunkowane na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;			
1. Życie w najbliższym środowisku.	1.1. Uświadamienie znaczenia pozytywnych więzi i relacji w rodzinie, w grupie społecznej i okazywanie szacunku ludziom starszym	- pogadanki, - literatura młodzieżowa, - zbiórki na rzecz potrzebujących, - wigilia szkolna, konkurs kolęd, - lekcje z wychowawcą.	- wychowawcy klas - poszczególni nauczyciele - nauczyciel historii - psycholog - pedagog szkolny - pedagog specjalny - dyrektor - psycholog gminny - bibliotekarz - pedagog
	1.2 Wdrażanie do pełnienia funkcji w rodzinie i bycia jej członkiem	- zajęcia na lekcjach wychowawczych - zajęcia z nauczycielem WDŻ	
	1.3.Kształtowanie u uczniów postaw patriotycznych, postaw akceptowanych społecznie oraz szacunku dla godności człowieka.	- organizowanie obchodów, rocznic świąt narodowych, wycieczek edukacyjnych, - utrwalanie znajomości hymnu Polski, - pogłębianie wiedzy o regionie i kształtowanie postaw szacunku dla naszej małej ojczyzny, - wskazywanie w literaturze, sztuce, świecie współczesnym pozytywnych wzorców postaw ludzkich, - wykorzystywanie informacji o losach absolwentów w celu promowania wartości uczenia się wśród uczniów.	
	1.4 Poznanie osiągnięć duchowych i materialnych kultury polskiej.	- udział w korowodzie dożynkowym, - promowanie właściwego zachowania się wobec symboli narodowych, - wdrożenie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły, - kształtowanie więzi emocjonalnej ze szkołą, nawiązywanie do historii i tradycji szkoły, - pogadanki dotyczące różnorodności zachowań, zajęcia integracyjne, - lekcje historii i plastyki, - podejmowanie tematyki lokalnej na zajęciach historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o kulturze.	
	1.5.Udzielanie pomocy potrzebującym.	włączenie się w ogólnopolską akcję Szlachetnej Paczki,	
	1.6. Poznanie najbliższego środowiska i specyfiki swojego regionu.	- Współpraca z Biblioteką Gminną w Woźnikach, Galerią Kultury oraz MGOK w Woźnikach i filią w Psarach, - zapoznanie uczniów klas pierwszych z historią naszej szkoły,	

		- udział w korowodzie dożynkowym, - realizacja innowacji pedagogicznej “Dzieje Ziemi Lublinieckiej i jej mieszkańców na przestrzeni wieków”.	
	1.7.Kształtowanie zachowań asertywnych.	- rozwiązywanie problemów i trudnych sytuacji, - lekcje wychowawcze poświęcone asertywności i empatii, - kształtowanie właściwych postaw wobec współczesnych zagrożeń świata (choroby i epidemie, zagrożenia płynące z Internetu), - uczenie postaw asertywnych – sztuka odmawiania z poszanowaniem praw innych i w zgodzie z samym sobą, - ustalenie praw i obowiązków w klasie, - pogadanki, dyskusje na temat koleżeństwa, tolerancji i wartości religijnych, - udział w akcjach charytatywnych.	
	1.8. Kształtowanie postaw negujących przemoc i agresję.	- edukacja uczniów na temat „Bezpieczeństwo w sieci”, - prezentacja materiałów edukacyjnych, - uwrażliwianie na problem stosowania przemocy wobec dzieci.	
	1.9. Podejmowanie inicjatyw związanych z obchodami ważnych rocznic narodowych.	- gazetki ścienne, - „Narodowe Czytanie”, - udział w konkursach: Olimpiada Solidarności, „Powstanie kościuszkowskie”, - konkursy historyczne, - apele: wydarzenia sierpniowe i wrześniowe, 11 listopada, 3 maja i bieżąca oferta według potrzeb. - akcje i prelekcje: „Żołnierze wyklęci”, „Szkoła pamięta”, „Szkoła do hymnu”, “Milenium koronacji pierwszych królów Polski, “Bohater na 100”, “BohaterOn”.	
	1.10. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne	- kształtowanie nawyku segregowania śmieci, - wpływ człowieka na zmiany klimatyczne, - udział w akcjach proekologicznych „Sprzątanie świata”.	
2. Rozwiązywanie problemów i sytuacji trudnych, uczenie radzenia sobie ze stresem.	2.1.Pomoc psychologiczno-pedagogiczna.	- rozpoznawanie potrzeb dzieci i ich środowiska, - pedagogizacja rodziców, - kształtowanie postaw prospołecznych uczniów niepełnosprawnych do uczniów zdrowych, - tworzenie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności,	- wychowawcy klas - psycholog - pedagog szkolny - pedagog specjalny

		- zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego, - otoczenie opieką uczniów powracających z zagranicy, - integracja uczniów z Ukrainy, - wprowadzanie działań dzięki którym uczniowie nabywają umiejętności współpracy, zaangażowania, aktywności obywatelskiej, wrażliwości na potrzeby innych, - otoczenie opieką uczniów posiadających orzeczenie lub opinię, - organizacja warsztatów dla uczniów na temat radzenia sobie ze stresem i lękiem, - rozpoznawanie problemów uczniów i pomoc w ich przezwyciężaniu, - organizacja warsztatów lub szkoleń dla nauczycieli, - diagnozowanie przez psychologa stanu emocjonalnego uczniów, ich problemów, czynników stresogennych, - kształcenie kompetencji niezbędnych do rozpoznawania emocji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, - informowanie uczniów i ich rodziców o wsparciu udzielanym w szkole przez nauczycieli specjalistów oraz instytucjach wspierających w trudnych sytuacjach życiowych (ulotki, gazetka szkolne).	
	2.2. Zagrożenia wynikające z różnych nałogów.	- uświadomienie uczniom i rodzicom konsekwencji stosowania używek (papierosów, e - papierosów, alkoholu) oraz świadomego podejmowania decyzji, - uczestnictwo uczniów w warsztatach profilaktycznych w spektaklach teatralnych, seansach filmowych o tematyce przeciwdziałania i zwalczania agresji i uzależnień, - przeprowadzenie ankiet monitorujących problematykę uzależnień, - pedagogizacja uczniów na temat: "Odpowiedzialność karna nieletnich oraz pełnoletnich uczniów liceum" - prelekcja funkcjonariusza Policji, - podejmowanie tematyki związanej z zagrożeniami wynikającymi z korzystania z Internetu.	- wychowawcy klas - psycholog - pedagog szkolny - zaproszeni specjaliści
3. Wybór Przyszłej Drogi Życiowej.	3.1. Pomoc w trafnym wyborze przyszłego zawodu.	- dostarczanie wiedzy na temat perspektyw na rynku pracy, zawodów przyszłości,	- nauczyciele doradztwa zawodowego

		- umożliwienie poznania własnych silnych stron, predyspozycji do wykonywania określonego zawodu, - organizacja warsztatów na temat wyboru zawodu, - planowanie ścieżki rozwoju zawodowego i kariery w przyszłości.	- wychowawcy klas
4. Wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności.	Rozwój umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.	- lekcje PP oraz biznesu i zarządzania, - lekcje doradztwa zawodowego, - lekcje z wychowawcą.	-nauczyciel PP i biznesu i zarządzania -wychowawcy klas

DZIAŁANIA	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Działania w sferze rozwoju systemu wartości (aksjologicznej) – ukierunkowane na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia;			
1. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych w szkole i poza nią.	1.1.Zachowanie bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły.	- znajomość znaków drogowych, - wychowanie komunikacyjne, - filmy edukacyjne, - pogadanki, - zapoznanie z regulaminem wycieczek, - zapoznanie z regulaminem dowozów i odwozów szkolnych.	- wychowawcy klas - poszczególni nauczyciele - dyrektor - psycholog - pedagog specjalny - policja
	1.2. Przestrzeganie zasad bezpiecznego zachowania podczas przerw i egzekwowanie konsekwencji wynikających z ich nieprzestrzegania.	- przestrzeganie zasad BHP na lekcjach i w czasie przerw, - przeprowadzenie próby ewakuacyjnej budynku.	- wychowawcy klas - poszczególni nauczyciele - dyrektor
	1.3.Dyżury podczas przerw i kontrola pomieszczeń szkolnych.	- dyżury nauczycieli na przerwach - pogadanki, dyskusje, - filmy tematyczne - gazetki tematyczne	- poszczególni nauczyciele
	1.4. Uwrażliwianie na bezpieczne formy spędzania czasu wolnego w różnych porach roku.	- edukacja informacyjna: „Bezpieczeństwo w czasie wolnym od nauki szkolnej”, „Bezpieczne ferie i wakacje”.	- wychowawcy klas - policja
2. Dbanie o realizację obowiązku nauki.	2.1. Przeciwdziałanie nieuzasadnionej nieobecności uczniów na lekcjach.	- przestrzeganie szkolnego systemu oceniania (w zakresie: spóźnienia, nieobecności, formy usprawiedliwiania), - monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach systematycznie na każdej lekcji sprawdzana będzie lista obecności,	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - psycholog - pedagog specjalny

		- wychowawcy systematycznie i konsekwentnie rozliczać będą uczniów z nieobecności i spóźnień, - organizowanie spotkań z rodzicami uczniów, u których wystąpi problem wysokiej absencji na lekcjach.	- poszczególni nauczyciele - dyrektor
3. Organizacja zespołu klasowego.	3.1. Integracja zespołu klasowego. 3.2. Poznanie praw i obowiązków. 3.3. Ustalenie praw i obowiązków panujących w klasie. 3.4. Troska o estetykę klasy i szkoły.	- organizacja wycieczek integracyjnych, - uroczystości klasowe i szkolne, - organizacja dyżurów klasowych, - wybory do samorządu klasowego i szkolnego, - wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu klasy i szkoły, - szacunek do sprzętu szkolnego, - przygotowanie gazetek tematycznych, - przygotowanie gazetek tematycznych w klasach, - utrzymanie porządku w klasie, szkole i wokół szkoły, - wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu klasy, szkoły.	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - psycholog - pedagog specjalny - poszczególni nauczyciele - dyrektor
4. Praca Samokształceniowa	4.1. Rozwijanie nawyku samokształcenia i stałego dokształcania.	- koła zainteresowań, koła przedmiotowe, - udział w przedstawieniach i inscenizacjach, - udział w konkursach, - indywidualna praca z uczniem zdolnym, - praca w ramach zajęć rewalidacyjnych, - eksponowanie sukcesów uczniów, - korzystanie z czytelni multimedialnej, - fakultety przedmiotowe.	- wychowawcy klas - pedagog szkolny - psycholog - pedagog specjalny - poszczególni nauczyciele - dyrektor
	4.2. Rozwijanie Zamiłowania do czytelnictwa.	- korzystanie z biblioteki szkolnej oraz czytelni multimedialnej, - akcja Czytania Narodowego, - akcja „Ja czytam”, - przekazywanie informacji o nowościach wydawniczych, współpraca z księgarniami - informowanie o Targach Książki w Katowicach i Krakowie.	- nauczyciel bibliotekarz, poloniści, pozostali nauczyciele
	4.3. Doskonalenie poprawnego wykorzystania materiałów dostępnych w sieci.	- poruszanie kwestii poprawnego wykorzystania materiałów znalezionych w sieci z poszanowaniem praw autorskich - korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.	- nauczyciele
5. Kształtowanie myślenia analitycznego	5.1. Interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów	- rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym, - łączenie wiedzy i metod z różnych dziedzin, aby lepiej zrozumieć złożone problemy i rozwijać umiejętności uczniów w sposób bardziej holistyczny	- nauczyciele przedmiotów ścisłych

	przyrodniczych i ścisłych	- rozwijanie umiejętności matematycznych w edukacji ogólnej.	
--	---------------------------	--	--

ZADANIA	DZIAŁANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Działania w sferze rozwoju duchowego – ukierunkowane na ukazywanie chrześcijańskiej wizji człowieka i świata z poszanowaniem odrębności wyznaniowej w duchu ekumenizmu i poszanowania wartości;			
1. Poszanowanie wartości chrześcijańskich.	1.1. Upowszechnianie informacji dotyczących korzeni i tradycji chrześcijańskiej Europy.	- pogłębianie wiedzy poprzez pogadanki, szukanie odwołań w sztuce, literaturze i filmie, - wigilia szkolna, - jasełka szkolne, - konkurs kolęd.	- wychowawcy klas - psycholog - pedagog specjalny - poszczególni nauczyciele - dyrektor - ksiądz - katecheta
	1.2. Promowanie zasad Dekalogu	- przestrzeganie norm społecznych w szkole, - uświadamianie uniwersalności zasad etycznych i moralnych opartych na Dekalogu, - kształtowanie indywidualnej hierarchii wartości, - pielgrzymka maturzystów do Sanktuarium w Rudach Raciborskich lub na Jasną Górę w Częstochowie.	
2. Propagowanie idei ekumenizmu.	2.1. Zachęcanie młodych ludzi do dialogu i postawy otwartej.	- kształtowanie postawy tolerancji wobec ludzi innych wyznań i kultur, - propagowanie szacunku wobec ludzi o odmiennych poglądach i systemach wartości, - promowanie jedności w rodzinach katolickich.	

**WYKAZ TEMATÓW I ZAGADNIĘĆ GODZIN Z WYCHOWAWCĄ
W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH
NA ROK SZKOLNY 2024/2025**

KLASA IA	1. Poznajemy się nawzajem. Wybór samorządu klasowego. 2. Poznajemy dokumenty szkolne: Statut, program wychowawczo – profilaktyczny szkoły, kryteria oceny zachowania oraz prawa i obowiązki ucznia. 3. Piszemy kontrakt klasowy 4. Integracja zespołu klasowego. 5. Śląsk - moja mała ojczyzna. 6. Jak radzić sobie z problemami szkolnymi i rodzinnymi? 7. Dbaj o zdrowy styl życia! 8. Kształtowanie postaw patriotycznych i społecznych - odpowiedzialność za region i ojczyznę 9. Święto Niepodległości. 10. Jak stać się człowiekiem dojrzałym i odpowiedzialnym? 11. Sposoby skutecznego uczenia się. 12. Wigilia klasowa. 13. Tolerancja – nasze rozumienie modnego terminu. 14. Nawigacja w wirtualnym świecie – potencjalne zagrożenia i poszanowanie praw autorskich. 15. Moje miejsce w grupie i środowisku szkolnym. 16. Zwierzęta domowe - odpowiedzialne postępowanie człowieka. 17. Asertywność - czyli sztuka odmawiania. 18. Bezpieczny wypoczynek w czasie ferii. 19. Przyczyny agresywnych zachowań wśród ludzi. 20. Kim jest patriota? Daty ważne w życiu każdego Polaka. 21. Czy warto być wolontariuszem, czy warto być dobrym? 22. Predyspozycje i umiejętności a wybór zawodu. 23. Dbam o zdrowie - kształtowanie zachowań służących zdrowiu. 24. Współpraca i rywalizacja we współczesnym świecie, zalety i wady. 25. Jak dbam o środowisko? 26. Czy jestem anonimowy w Internecie? Pogadanka. 27. Pierwsza pomoc - na czym polega udzielanie pomocy osobie w zagrożeniu życia. 28. Aktywność fizyczna warunkiem zdrowia człowieka. 29. Konstrukttywne metody radzenia sobie z problemami i stresem. 30. Tradycje rodzinne u mnie w domu. 31. Na czym polega empatia? O mocy współodczuwania i umiejętności pracy w zespole zróżnicowanym. 32. Moje autorytety. 32. Zasady bezpiecznego wypoczynku.	Wychowa wca mgr Anna Musik
KLASA IIA	1. Wybór samorządu klasowego. 2. Poznajemy dokumenty szkolne: Statut, program wychowawczo – profilaktyczny szkoły, kryteria oceny zachowania oraz prawa i obowiązki ucznia. 3. Jak radzić sobie z problemami szkolnymi, rówieśniczymi i rodzinnymi? 4. Dbam o zdrowie - kształtowanie zachowań służących zdrowiu. 5. Zagrożenia współczesnego świata. 6. Mapa zawodów świata. 7. Jak dbam o środowisko przyrodnicze? 8. Sztuka gospodarowania swoim czasem. 9. Jak stać się człowiekiem dojrzałym i odpowiedzialnym?	Wychowa wca mgr Dominika Cieślak

	10. Święto Niepodległości. 11. Pierwsza pomoc - na czym polega udzielanie pomocy osobie w zagrożeniu życia. 12. Wigilia klasowa. 13. W wirtualnym świecie – potencjalne zagrożenia oraz analiza informacji dostępnych w Internecie. 14. Śląsk - moja małą ojczyzna. Kształtowanie postaw patriotycznych i społecznych. 15. Bezpieczny wypoczynek w czasie ferii. 16. Stres – przyczyny i sposoby radzenia sobie. 17. Zwierzęta domowe - odpowiedzialne postępowanie człowieka. 18. Czy jesteśmy tolerancyjni? Problem akceptacji inności we współczesnym świecie. 19. Empatia - wrażliwość na potrzeby innych, umiejętność pracy w zespole zróżnicowanym. 20. Akcje wolontariackie. Dlaczego warto być dobrym? 21. Tolerancja – nasze rozumienie modnego terminu. 22. Jak rozsądnie korzystać z technologii informacyjnych i szanować prawa autorskie? 23. Kwestionariusz predyspozycji zawodowych. 24. Aktywność fizyczna warunkiem zdrowia człowieka. 25. Współpraca i rywalizacja we współczesnym świecie, zalety i wady. 26. Co warto zobaczyć w mojej okolicy? O historii i kulturze mojego regionu. 27. Sztuka obiektywnej oceny własnych możliwości. 28. Dobra organizacja czasem. 29. Konstrukttywne metody radzenia sobie ze stresem. 30. Uczucia i emocje – jak je rozpoznać. 31. Moje działania na rzecz Ziemi. 32. Dorobek polskiej kultury. 33. Zasady bezpieczeństwa na wakacjach.	
KLASA IIIA	1. Wybór samorządu klasowego. 2. Poznajemy dokumenty szkolne: Statut, program wychowawczy – profilaktyczny szkoły, kryteria oceny zachowania oraz prawa i obowiązki ucznia. 3. Jak radzić sobie z problemami szkolnymi, rówieśniczymi i rodzinnymi? 4. Dbam o zdrowie. Kształtowanie zachowań służących zdrowiu. 5. Zagrożenia współczesnego świata. 6. Mapa zawodów świata. 7. Jak dbam o środowisko przyrodnicze? 8. Sztuka gospodarowania swoim czasem. 9. Jak stać się człowiekiem dojrzałym i odpowiedzialnym? 10. Święto Niepodległości. 11. Zwierzęta domowe - odpowiedzialne postępowanie człowieka. 12. Wigilia klasowa. 13. W wirtualnym świecie – potencjalne zagrożenia. 14. Śląsk - moja małą ojczyzna. 15. Bezpieczny wypoczynek w czasie ferii. 16. Stres – przyczyny i sposoby radzenia sobie. 17. Jak być patriotą? 18. Czy jesteśmy tolerancyjni? Problem akceptacji inności we współczesnym świecie.	Wychowawca mgr Daria Maruszczczyk

	19. Pierwsza pomoc - na czym polega udzielanie pomocy osobie w zagrożeniu życia. 20. Akcje wolontariackie. Dlaczego warto być dobrym? 21. Tolerancja – nasze rozumienie modnego terminu. 22. Jak rozsądnie korzystać z technologii informacyjnych i jak szanować prawa autorskie? 23. Kwestionariusz predyspozycji zawodowych. 24. Aktywność fizyczna warunkiem zdrowia człowieka. 25. Współpraca i rywalizacja we współczesnym świecie, zalety i wady. 26. Co warto zobaczyć w mojej okolicy? O historii i kulturze mojego regionu. 27. Sztuka obiektywnej oceny własnych możliwości. 28. Wrażliwość na potrzeby innych - empatia. 29. Konstrukttywne metody radzenia sobie ze stresem. 30. Uczucia i emocje – jak je rozpoznać. 31. Moje działania na rzecz Ziemi. 32. Dorobek polskiej kultury. 33. Zasady bezpieczeństwa na wakacjach.	
KLASA IVA	1. Wybór samorządu klasowego. 2. Poznajemy dokumenty szkolne: Statut, program wychowawczy – profilaktyczny szkoły, kryteria oceny zachowania oraz prawa i obowiązki ucznia. 3. Zapoznanie uczniów z procedurami maturalnymi. 4. Dbam o zdrowie - kształtowanie zachowań służących zdrowiu. 5. Poznajemy swoje mocne strony – jaki zawód dla mnie? 6. Jak stać się człowiekiem dojrzałym i odpowiedzialnym? 7. Pierwsza pomoc - na czym polega udzielanie pomocy osobie w zagrożeniu życia. 8. Zasady skutecznego uczenia się i powtarzania. 9. Konstrukttywne metody radzenia sobie ze stresem. 10. Święto Niepodległości. 11. Oferta edukacyjna uczelni i szkół policealnych. 12. Wigilia klasowa. 13. Nie daj się oszukać! O bezpieczeństwie w Internecie i prawach autorskich. 14. Zwierzęta domowe - odpowiedzialne postępowanie człowieka. 15. Studia jako etap rozwoju. 16. Ratuję Ziemię! Moje działania o charakterze proekologicznym. Bezpieczny wypoczynek w czasie ferii. 17. Aktywność fizyczna warunkiem zdrowia człowieka. 18. Zawody przyszłości – analiza rynku pracy. 19. Jak radzić sobie z problemami szkolnymi i rodzinnymi? 20. Moje plany na przyszłość. 21. Ważne postaci, ważne miejsca, ważne sytuacje. O świadomości własnej kultury i tradycji. Kształtowanie postaw patriotycznych. 22. Absolwenci naszej szkoły – koleje losu. 23. Odpowiedzialność w dorosłym życiu, podjęcie pracy. 24. Przypomnienie Procedur Maturalnych.	Wychowa wca mgr Magdalena Harwig- Nicpoń

Zatwierdzono do realizacji uchwałą Rady Rodziców na posiedzeniu w dniu 17 września 2024 r.